Voorwoord

Voorwoord

Voor u ligt de Begroting 2027 en Meerjarenraming 2028-2030 van de gemeente Gulpen-Wittem. Deze begroting wordt voor het eerst volledig digitaal aangeboden via Pepperflow. Daarmee zetten wij een belangrijke stap in het verder transparant, inzichtelijk en toegankelijk presenteren van onze beleidsdoelstellingen, prestaties en financiën. Deze begroting heeft een beleidsarm karakter. Het nieuwe college is op 9 juli 2026 aangetreden, terwijl het proces voor de totstandkoming van deze begroting reeds in gang was gezet. Om die reden zijn de afspraken uit het coalitieakkoord nog niet integraal verwerkt in voorliggende begroting. Wij vinden het belangrijk om deze afspraken zorgvuldig te vertalen naar concrete beleidsdoelen, activiteiten en financiële consequenties. Daarom ontvangt uw raad op 25 februari 2027 een eerste begrotingswijziging waarin de ambities uit het coalitieakkoord nader worden uitgewerkt en financieel worden vertaald. Hiermee geeft het college uitvoering aan de lijn die eerder met uw raad is besproken en vastgelegd in de raadsinformatiebrief van 24 juni 2026 (kenmerk U.26.00839).

Het college zit echter niet stil. Ook in de periode voorafgaand aan deze begrotingswijziging wordt al actief gewerkt aan de uitvoering van de ambities uit het coalitieakkoord ‘Dichtbij, Duurzaam, Daadkrachtig’. Het uitgangspunt Dichtbij krijgt onder meer vorm met de instelling van een jongerenraad, de uitwerking van het participatiebeleid en de ontwikkeling van een sociale kaart, zodat inwoners beter hun weg kunnen vinden naar voorzieningen en ondersteuning. Het uitgangspunt Duurzaam komt onder andere tot uiting in de opstart van de beweging Groen Gulpen-Wittem en investeringen in een aantrekkelijke, toekomstbestendige en kwalitatief hoogwaardige openbare ruimte. Vanuit Daadkrachtig werken wij aan een nieuw armoedebeleidsplan, de revitalisering van speelvoorzieningen en de vereenvoudiging van het subsidiebeleid. Daarmee laten wij zien dat, vooruitlopend op de formele beleids- en begrotingsuitwerking, reeds concrete stappen worden gezet om de ambities van het nieuwe college zichtbaar en merkbaar te maken voor onze inwoners.

Samen vormen deze ontwikkelingen, aangevuld met de eerste begrotingswijziging, de basis voor de planning- en controlcyclus van 2027.

Het coalitieakkoord 2026-2030 draagt de titel ‘Dichtbij, Duurzaam, Daadkrachtig’. Deze titel verwoordt de ambitie van het college om samen met inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisaties en de gemeenteraad te bouwen aan een sterke en toekomstbestendige gemeente. In de komende bestuursperiode zetten wij in op voldoende en passende woningbouw, het versterken van de leefbaarheid van onze kernen, het behouden en versterken van voorzieningen, een krachtige sociale basis voor jong en oud, een aantrekkelijke en duurzame leefomgeving en een financieel gezonde gemeente. Daarnaast willen wij een overheid zijn die dichtbij inwoners staat, luistert, verbindt en samenwerkt aan oplossingen voor de uitdagingen van vandaag en morgen. De eerste resultaten daarvan worden inmiddels zichtbaar in de uitvoering. Daarmee blijft het coalitieakkoord niet beperkt tot een bestuurlijke ambitie, maar vormt het vanaf de start van deze bestuursperiode het kompas voor ons handelen.

Met de introductie van Pepperflow kiezen wij voor een werkwijze die meer inzicht biedt in de samenhang tussen beleid, uitvoering en financiën. Hoewel deze manier van werken wellicht enige gewenning vraagt, biedt zij tegelijkertijd nieuwe mogelijkheden om informatie overzichtelijk beschikbaar te stellen en de verbinding tussen ambities, prestaties en middelen zichtbaar te maken. Samen met uw raad zullen wij de komende jaren blijven investeren in de verdere ontwikkeling van deze werkwijze voor alle planning- en controlproducten. Bij het opstellen van deze begroting hebben wij nadrukkelijk rekening gehouden met de bevindingen en aandachtspunten die door de provincie zijn meegegeven. Dat stelt ons in staat een begroting aan te bieden die gedurende de gehele meerjarenperiode sluitend is. Dat is een belangrijke mijlpaal en bevestigt dat de ingezette koers naar financieel herstel resultaat oplevert. Tegelijkertijd realiseren wij ons dat een sluitende begroting geen eindpunt is, maar een uitgangspunt voor de opgaven die voor ons liggen. De komende jaren staan in het teken van omvangrijke maatschappelijke, ruimtelijke en financiële uitdagingen. De realisatie van nieuwe woningen, de opvang en huisvesting van asielzoekers en statushouders, het onderhoud van wegen en openbare ruimte, de gevolgen van vergrijzing, de ondersteuning van onze jeugd en het leefbaar houden van onze kernen vragen om blijvende aandacht en investeringen. Daarnaast liggen diverse strategisch belangrijke projecten voor ons, waaronder ontwikkelingen in Eys, Wijlre-Oost, Wijlre-West, de herontwikkeling van het voormalig Sophianum en de toekomst van de sportvoorzieningen binnen onze gemeente. De financiële consequenties van deze projecten zijn op dit moment nog niet volledig in beeld. Dat vraagt om zorgvuldige voorbereiding en afwegingen, realistische scenario’s en uiteindelijk om onvermijdelijke misschien ook wel pijnlijke keuzes.

Het landelijke thema van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, ‘We doen het samen’, sluit nauw aan bij de realiteit waarmee gemeenten dagelijks worden geconfronteerd. Gemeenten voeren steeds meer wettelijke taken uit, terwijl de beschikbare middelen onder druk staan. Ook lokaal zien wij dat de ambities van onze gemeenschap groot zijn en dat de beschikbare financiële ruimte niet onbeperkt is. Dat vraagt om samenwerking, maar ook om het stellen van prioriteiten. Niet alles kan tegelijkertijd en niet iedere wens kan uiteindelijk worden gerealiseerd. Alleen door gezamenlijk verantwoordelijkheid te nemen kunnen wij de juiste keuzes maken voor de toekomst van Gulpen-Wittem. Hoewel het financiële beeld van deze begroting op het eerste gezicht positief oogt, vinden wij het belangrijk ook de risico's te benoemen. Onze leningenportefeuille blijft omvangrijk en vraagt om blijvende aandacht. Daarnaast zijn wij afhankelijk van externe ontwikkelingen waarop wij slechts beperkt invloed kunnen uitoefenen, zoals landelijke politieke besluitvorming, ontwikkelingen binnen het gemeentefonds en demografische veranderingen. Deze factoren kunnen rechtstreeks van invloed zijn op de financiële positie van onze gemeente. Met deze begroting leggen wij een solide financiële basis voor het komende jaar. Tegelijkertijd zijn wij ons ervan bewust dat de uitdagingen waarvoor wij staan vragen om realisme, bestuurlijke daadkracht en een gezamenlijke inspanning van inwoners, verenigingen, maatschappelijke partners, gemeenteraad en college. Vanuit de uitgangspunten van ons coalitieakkoord willen wij werken aan een gemeente die dichtbij haar inwoners staat, duurzaam investeert in de toekomst en daadkrachtig handelt waar dat nodig is. Alleen zo kunnen wij blijven bouwen aan een leefbaar, financieel gezond en toekomstbestendig Gulpen-Wittem.

Frans Derksen

Wethouder Financiën, Gezondheid, Cultuur en Evenementen